

Forord: Arkiv

Keld Hyldig

Flere av artiklene i dette nummer dreier seg om arkiv og arkivering som grunnlag for teaterforståelse og -forskning. I forfatterinvitasjonen skrev vi at vi spesielt ønsket «artikler som tematiserer arkiver: forskningsmessig og kunstnerisk bruk av arkiver og arkivmateriale, digitalisering og formidling.» Til dette temaet har vi mottatt og publiserer tre fagfelleverderte artikler samt ett essay som handler om arkivering og/eller benytter arkivmateriale på ulike måter.

Agnete Haaland har skrevet artikkelen «Kunstnerisk frihet og personvern – erfaringer fra bruk av dokumentarisk materiale i tre produksjoner på Den Nationale Scene». Med utgangspunkt i egne erfaringer som teatersjef og med hjelp av en fenomenologisk og autobiografisk metode skriver Haaland om teateroppsetninger med eller basert på biografisk materiale, hvor de omtalte personene eller deres pårørende har følt seg krenket. Haaland diskuterer tre eksempler av biografisk scenefiksjon i lys av kunstnerisk ytringsfrihet, juss og moral.

Med bruk av data fra Fossearkivet og digitale metoder kartlegger Jens-Morten Hanssen i artikkelen «Jon Fosse på den globale scenen: En dataanalyse» den store internasjonale spredningen av Fosses dramatikk fra slutten av 1990-tallet og fremover. Ved hjelp av digitale visualiseringer viser han hvor avgjørende en liten handfull norske teateraktører – i tillegg til internasjonale festivaler – har vært for spredningen av Fosses dramatikk.

I artikkelen «Det kroppslige arkivet: Om minnepraksisen i Mette Edwardsens *En lys sommers usigelige smerte*» undersøker Nina Helene Jakobia Skogli gjennom et fenomenologisk perspektiv hukommelsens betydning som dokumentasjon av en performance etter at den er ferdig. Dette gjør hun med avsett i Mette Edwardsens performance, *En lys sommers usigelige smerte*, som dreier seg om å få publikum til å memorere dikt av Ruth Maier.

I et ikke-fagfelleverderte essay presenterer Annabella Skagen og Trond Olav Svendsen prosjektet «Nettleksikon for norsk musikkdramatikk». Skagens og Svendsens refleksjoner omkring dette prosjektet har stor overføringsverdi til annen teaterhistorisk forskning og formidling.

Videre presenterer vi tre fagfelleverderte artikler med ulike andre temaer:

I artikkelen «Hans Jacob Nilsens og Stein Bugges teatersyn: To retninger i re-teatraliseringen av 1930- og 40-årenes teater i Norge» tar Siren Leirvåg for seg et lite beskrevet emne i nyere norsk teaterhistorie, nemlig teaterideologiske refleksjoner fra to sentrale norske teaterfornyere i første halvdel av det 20. århundre: Hans-Jacob Nielsen og Stein Bugge.

Teatervitenskapelige studier 2023 © Keld Hyldig

Nummerredaktører: Ellen K. Gjervan, Siren Leirvåg, Grethe Melby, Keld Hyldig

Ansvarlig redaktør: Keld Hyldig – keld.hyldig@uib.no

Publisert av Teatervitenskap, Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier, Universitetet i Bergen

Bergen Open Access Publishing – <https://boap.uib.no/index.php/tvs>

ISSN: 2535-7662

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC-BY, <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

I «Watching with others: En undersøkelse av postkort som kritikkformat og -metode.» undersøker Annette Therese Pettersen hvordan sosiale aspekter ved teateropplevelser virker sammen med det estetiske. Dette har hun gjort gjennom kritikk-workshops med skoleungdommer, som sammen har sett forestillinger og deretter laget det Pettersen betegner som «postkort-kritikk», dvs. korte vurderinger av de opplevde forestillingene.

I den engelskspråklige artikkelen, «Participation and Creative Autonomy: The Changing Role of Artists» diskuterer Ine Therese Berg ulike former av publikumsdeltaking i teater og hvordan det påvirker de deltakende kunstneres kreativitet og autonomi. Berg foreslår ulike konseptuelle kategorier for publikumsdeltaking.

Redaksjonen for *Teatervitenskapelige studier* er meget fornøyd med både spennvidden og den faglige dybden i de publiserte artiklene som vi håper vil finne interesse hos det teater- og teatervitenskapelig interesserte publikum.

God leselyst!

Innhold – Teatervitenskapelige studier 7/2023

Artikler

- Kunstnerisk frihet og personvern – erfaringer fra bruk av dokumentarisk materiale i tre produksjoner på Den Nationale Scene
Av Agnete Haaland s. 3
- Jon Fosse på den globale scenen – en dataanalyse
Av Jens-Morten Hanssen s. 21
- Det kroppslige arkivet:
Om minnepraksisen i Mette Edwardsens *En lys sommers usigelige smerte*
Av Nina Helene Jakobia Skogli s. 39
- Hans Jacob Nilsens og Stein Bugges teatersyn:
To retninger i re-teatraliseringen av 1930- og 40-årenes teater i Norge
Av Siren Leirvåg s. 55
- «Watching with others»:
En undersøkelse av postkort som kritikkformat og -metode
Av Annette Therese Pettersen s. 67
- Participation and Creative Autonomy: The Changing Role of Artists
Av Ine Therese Berg s. 89
- ### Essay
- Formidling av det fragmenterte: Et nettleksikon for norsk musikkdramatikk
Av Annabella Skagen og Trond Olav Svendsen s. 105